

Man kan själv vända otur till tur

Lennart Sjöberg

Våra liv tycks styras av slumpen eller Ödet. Somliga snubblar oförtjänt över sin lycka, andra misslyckas med det mesta, "har otur". Vad kan man göra, utom att hoppas på bättre tur? Kanske det lönar sig att säga "Peppar, peppar, ta i trä", att inte gå under en stege och att akta sig för svarta katter? Lyckobringande amuletter kanske kan få våra liv att plötsligt ta en positiv vändning?

En amerikansk psykolog, Robert Wiseman, beslöt sig för att undersöka hur det egentligen ligger till med allt detta. Är det sant att somliga likt Alexander Lucas alltid har tur, att andra är förföljda av otur, och att inget kan göras åt detta? Eller ligger det kanske något i de vidskepliga idéerna om svarta katter och besvärjelser?

En svart katt införskaffades, liksom en vit "kontrollkatt". Efter det att en svart katt visats upp och sprungit över vägen studerades om den förde med sig otur i större utsträckning än den vita kontrollkatten. Resultat: ingen skillnad. Andra forskare har gått under stegar eller slagit sönder speglar. Inga effekter. Glöm vidskepligheten.

Wiseman gick nu till verket mera systematiskt. Han annonserade efter personer som ansåg sig ha stor tur eller otur och fick svar från flera hundra. Han studerade sedan systematiskt om det fanns någon skillnad mellan dem i deras sätt att bete sig. Han misstänkte att tur och otur är något som åtminstone till en del beror på oss själva. Hans omfattande forskning visade faktiskt att tur är något man skapa själv. Det finns fyra metoder.

De som har tur är bra på att skapa chanser, eller gripa tillfället i flykten. Genom att variera sitt liv skapar man nya chanser. En person brukade gå olika vägar till jobbet, en annan gick in systematiskt för att kontakta olika sorters människor på fester. Han kunde t ex bestämma sig för att på nästa fest bara ta kontakt med personer klädda i röd slips eller annat rött klädesplagg. Han motverkade på det sättet sin tendens att bara prata med samma sorts människor hela tiden och fick nya spännande kontakter.

Den som söker kontakter med nya människor avvisas givetvis ibland. Då gäller det att kunna ta misslyckandet med en klacksark. Tar man chansen bara ett ganska begränsat antal gånger, 10-15 kanske, är chansen att lyckas minst en gång mycket stor! Personer med tur hade också en förmåga att tolka om misslyckanden till sin motsats, ett se möjligheter och något positivt även i motgångar. Hur skulle de uppleva att vara med om ett bankrån och bli skjutna i ett ben? Personer med tur säger: jag överlevde ju, turligt nog, och kunde tjäna pengar genom att ge intervjuer i tidningar! Personer med otur ser bankrånets bara som något negativt.

Självuppfyllande profetior vet de flesta vad det är. Om jag förväntar mig framgång blir jag lugn och självsäker och företagsam, och skapar därigenom just den framgång jag väntade, kanske ursprungligen på svaga grunder. Världen styrs av optimister. Pessimisten kanske är realist, men han eller hon får inget gjort. Även pessimismen är en självuppfyllande profetia.

Till slut: de som har tur lyssnar på sin intuition. Människor har en väl utvecklad förmåga att ta till sig omedveten information. Den leder oss till mer eller mindre vaga idéer om både möjligheter och risker - utan att vi riktigt kan redogöra för skälen. En "rationell" person vill helst bortse från dylikt och frågar om tydliga argument, den intuitive väntar inte på sådana utredningar. Han eller hon vet med sig vilken handling som är rätt. De som har tur lyssnar på sin inre röst.

Wiseman gjorde till slut en undersökning där folk med otur fick lära sig att leva efter dessa principer. Resultat: radikalt bättre liv - oturen blev till tur! All kan tillämpa dessa enkla men kraftfulla idéer och vända otur till tur. Försök själv.